

ÔN THI TOÁN RỜI RẠC CUỐI KỲ

CÂU 1: Cho hàm Boole f theo các biến x, y, z và t có dạng đa thức

$$f(x, y, z, t) = (x\bar{z} \vee \bar{x} \bar{y} \vee \bar{x} y z) \bar{t} \vee t (\bar{y} \vee x y) = x\bar{z} \bar{t} \vee \bar{x} \bar{y} \bar{t} \vee \bar{x} y z \bar{t} \vee \bar{y} t \vee x y t$$

a) Vẽ biểu đồ $S = \text{Kar}(f)$ và xác định các tế bào lớn của S .

b) Tìm công thức đa thức tối tiểu của f . Từ đó vẽ một mạng các cổng tổng hợp f .

GIẢI

a) $S = \text{Kar}(f) = K(x \bar{z} \bar{t}) (+) \cup K(\bar{x} \bar{y} \bar{t}) (-) \cup K(\bar{x} y z \bar{t}) (\wedge) \cup K(\bar{y} t) (\vee) \cup K(x y t) (o)$

Figure 1 shows a 4x4 grid representing a 2D lattice. The horizontal axis is labeled 'y' and the vertical axis is labeled 'z'. The grid contains various symbols: 'X' at the top, 'V' and 'O' in the middle rows, and '+' and '-' at the bottom. A small 't' is on the right side.

$$S = \mathbf{Kar}(f)$$

Các tế bào lớn của S là $T_1 = \bar{x} \bar{y}$, $T_2 = x t$, $T_3 = \bar{y} t$, $T_4 = x \bar{z}$, $T_5 = \bar{y} \bar{z}$ và $T_6 = \bar{x} z \bar{t}$.

b) Thực hiện thuật toán, ta có được 3 phép bao phủ cho $S = \text{Kar}(f)$:

$$\begin{array}{c}
 T_1 \text{ (tối thiểu)} \\
 \uparrow \\
 T_2 \rightarrow T_4 \rightarrow T_6 \rightarrow T_3 \rightarrow T_1 \text{ (chưa tối thiểu)} \\
 \downarrow \\
 T_5 \text{ (tối thiểu)}
 \end{array}$$

Ta có 3 phép phủ cho $S = \text{Kar}(f)$ là

$$S = T_2 \cup T_4 \cup T_6 \cup T_1 \quad (1), S = T_2 \cup T_4 \cup T_6 \cup T_3 \cup T_1 \quad (2) \text{ và } S = T_2 \cup T_4 \cup T_6 \cup T_3 \cup T_5 \quad (3).$$

Phép phủ (2) chưa tối tiểu [vì dư T_3 so với (1)]. Như vậy có hai phép phủ tối tiểu cho $S = \text{Kar}(f)$ là (1) và (3). Từ (1) và (3), ta có

$f(x, y, z, t) = x t \vee x \bar{z} \vee \bar{x} z \bar{t} \vee \bar{x} \bar{y}$ (nhận vì đơn giản hơn công thức dưới) [tự vẽ mạng các cổng cho f].

$f(x, y, z, t) = x t \vee x \bar{z} \vee \bar{x} z \bar{t} \vee \bar{y} t \vee \bar{y} \bar{z}$ (bị loại vì phức tạp hơn công thức trên).

CÂU 2: Cho hàm Boole f theo các biến x, y, z và t có dạng đa thức

$$f(x, y, z, t) = (x\bar{z} \vee \bar{x}\bar{z} \vee \bar{x}\bar{y}z) t \vee \bar{t}(\bar{x}\bar{y}z \vee y\bar{z} \vee \bar{x}yz) \\ = x\bar{z}t \vee \bar{x}\bar{z}t \vee \bar{x}\bar{y}zt \vee \bar{x}\bar{y}z\bar{t} \vee y\bar{z}\bar{t} \vee \bar{x}yz\bar{t}.$$

a) Vẽ biểu đồ $S = \text{Kar}(f)$ và xác định các tế bào lớn của S .

b) Tìm các công thức đa thức tối thiểu của f . Từ đó vẽ một mạng các cổng tổng hợp f .

GIẢI

a) $S = \text{Kar}(f) = K(x\bar{z}t)(+) \cup K(\bar{x}\bar{z}t)(-) \cup K(\bar{x}\bar{y}zt)(\wedge) \cup K(\bar{x}\bar{y}z\bar{t})(\vee) \cup K(y\bar{z}\bar{t})(\circ) \cup K(\bar{x}yz\bar{t})(*)$

	X	X		
Z			•	• v
			*	
Z				• t
				^
Z	+	+	-	- t
	•	•	•	•
		•	•	
			0	0
	y	y		

	X	X		
Z			•	• 5
			3	4
Z				• 5
				• 6
Z	1	1	2	1
	•	•	•	• 6
		2	2	
		•	•	
		3		
	y	y		

S = Kar(f)

S có 6 tế bào lớn $T_1 = \bar{z}t, T_2 = y\bar{z}, T_3 = \bar{x}y\bar{t}, T_4 = \bar{x}z\bar{t}, T_5 = \bar{x}\bar{y}z$ và $T_6 = \bar{x}\bar{y}t$.

b) S có 4 phép phủ như sau: $S = T_1 \cup T_2 \cup T_5 \cup T_3$ (1), $S = T_1 \cup T_2 \cup T_5 \cup T_4$ (2),

$$T_1 \rightarrow T_2 \rightarrow T_5 \rightarrow T_3$$

↓

$$T_5 \leftarrow T_4 \quad T_4$$

↓

T_6

$$S = T_1 \cup T_2 \cup T_4 \cup T_5$$
 (3), $S = T_1 \cup T_2 \cup T_4 \cup T_6$ (4),

Phép phủ (2) và (3) trùng nhau nên ta chỉ có 3 phép phủ tối thiểu là (1), (2) và (4). Từ (1), (2) và (4), ta có 3 công thức đa thức đơn giản như nhau cho f :

$$f(x, y, z, t) = \bar{z}t \vee y\bar{z} \vee \bar{x}\bar{y}z \vee \bar{x}y\bar{t} \quad (\text{công thức đa thức tối thiểu của } f \text{ và tự vẽ mạng các cổng}) \\ = \bar{z}t \vee y\bar{z} \vee \bar{x}z\bar{t} \vee \bar{x}\bar{y}z \quad (\text{công thức đa thức tối thiểu của } f) \\ = \bar{z}t \vee y\bar{z} \vee \bar{x}z\bar{t} \vee \bar{x}\bar{y}t \quad (\text{công thức đa thức tối thiểu của } f).$$

CÂU 3: $f(x, y, z, t) = y\bar{t} \vee x\bar{y}\bar{t} \vee \bar{x}\bar{t} \vee \bar{z}\bar{t} (*) = y\bar{t} \vee x\bar{y}\bar{t} \vee \bar{z}\bar{t} \vee \bar{x}z\bar{t} (**): (*)$ đơn giản hơn $(**)$.

CÂU 4 : Cho $T = \{ 1, 2, 3 \}$ và đặt $\forall x, y \in T, x \mathfrak{R} y \Leftrightarrow x + 1 \geq y$.

a) Xác định tập hợp $L = \{ (x, y) \in T^2 \mid x \mathfrak{R} y \}$.

b) Xét các tính chất phản xạ, đối xứng, phản xứng và truyền của quan hệ hai ngôi $\mathfrak{R}$.

GIẢI

a) $L = \{ (1, 1), (1, 2), (2, 1), (2, 2), (2, 3), (3, 1), (3, 2), (3, 3) \}$.

b) $\mathfrak{R}$ phản xạ ($1 \mathfrak{R} 1, 2 \mathfrak{R} 2$ và $3 \mathfrak{R} 3$). $\mathfrak{R}$ không đối xứng ($\exists 3, 1 \in T, 3 \mathfrak{R} 1$ và $1 \not\mathfrak{R} 3$).

$\mathfrak{R}$ không phản xứng ($\exists 1, 2 \in T, 1 \mathfrak{R} 2, 2 \mathfrak{R} 1$ và $1 \neq 2$). $\mathfrak{R}$ không truyền ($\exists 1, 2, 3 \in T, 1 \mathfrak{R} 2, 2 \mathfrak{R} 3$ và $1 \not\mathfrak{R} 3$).

CÂU 5 : a) Giải phương trình trên $\mathbf{Z}_{14}$: $\overline{56} \cdot \overline{x} = \overline{-79}$, $\overline{-532} \cdot \overline{y} = \overline{420}$ và $\overline{275} \cdot \overline{z} = \overline{-347}$.

b) Giải phương trình trên $\mathbf{Z}_{32}$: $\overline{-404} \cdot \overline{y} = \overline{954}$ và $\overline{668} \cdot \overline{x} = \overline{-716}$.

Suy ra nghiệm của phương trình $-4(\overline{z} + \overline{23}) + \overline{339} = \overline{-505}$ trên $\mathbf{Z}_{32}$.

GIẢI

a) Trên $\mathbf{Z}_{14}$: $\overline{56} \cdot \overline{x} = \overline{-79} \Leftrightarrow \overline{0} \cdot \overline{x} = \overline{5} \neq \overline{0}$: phương trình vô nghiệm.

$\overline{-532} \cdot \overline{y} = \overline{420} \Leftrightarrow \overline{0} \cdot \overline{y} = \overline{0}$: phương trình có 14 nghiệm tùy ý trong $\mathbf{Z}_{14}$ ($\overline{y} = \overline{0}, \overline{1}, \dots, \overline{13}$).

$\overline{275} \cdot \overline{z} = \overline{-347} \Leftrightarrow \overline{9} \cdot \overline{z} = \overline{3} \Leftrightarrow \overline{z} = \overline{9}^{-1} \cdot \overline{3} = \overline{11} \cdot \overline{3} = \overline{33} = \overline{5}$

[nghiệm duy nhất vì $(9, 14) = 1$ và $\overline{9} \in U(\mathbf{Z}_{14})$].

b) Trên $\mathbf{Z}_{32}$: $\overline{-404} \cdot \overline{y} = \overline{954} \Leftrightarrow \overline{12} \cdot \overline{y} = \overline{26} \Rightarrow \overline{8} \cdot \overline{12} \cdot \overline{y} = \overline{8} \cdot \overline{26} \Rightarrow \overline{96} \cdot \overline{y} = \overline{208}$

$\Rightarrow \overline{0} \cdot \overline{y} = \overline{16} \neq \overline{0}$: phương trình vô nghiệm.

[$n = 32, a = 12, d = (a, n) = 4, n = 4 \times 8 = dn'$ với $n' = 8, b = 26$ và $\overline{b} : \overline{d}$. Nhân $\overline{b}' = \overline{8}$ vào hai vế].

$\overline{668} \cdot \overline{x} = \overline{-716} \Leftrightarrow \overline{28} \cdot \overline{x} = \overline{20}$ (1) [$n = 32, a = 28, b = 20, d = (a, n) = 4, n = 4 \times 8, a = 4 \times 7, b = 4 \times 5$].

$\Leftrightarrow \overline{4} \cdot \overline{7} \cdot \overline{x} = \overline{4} \cdot \overline{5}$ (trong $\mathbf{Z}_{4 \times 8}$) đưa đến $\overline{7} \cdot \overline{x} = \overline{5}$ (trong $\mathbf{Z}_8$) (2). Ta có $(7, 8) = 1$ nên $\overline{7} \in U(\mathbf{Z}_8)$.

Do $\overline{7} \cdot \overline{7} = \overline{1}$ nên $\overline{7}^{-1} = \overline{7}$ và (2) có nghiệm duy nhất (trong $\mathbf{Z}_8$) là $\overline{x} = \overline{7}^{-1} \cdot \overline{5} = \overline{7} \cdot \overline{5} = \overline{35} = \overline{3}$.

Suy ra (1) có 4 nghiệm trong $\mathbf{Z}_{32}$ là $\overline{x} = \overline{3 + 8j}$ ($j = 0, 1, 2, 3$), nghĩa là $\overline{x} = \overline{3}, \overline{11}, \overline{19}$ hoặc $\overline{27}$.

$-4(\overline{z} + \overline{23}) + \overline{339} = \overline{-505} \Leftrightarrow \overline{-4t} = \overline{-505} - \overline{339} = \overline{-844} = \overline{20}$ với $\overline{t} = \overline{z} + \overline{23} \Leftrightarrow \overline{-4t} = \overline{20} \Leftrightarrow$

$\Leftrightarrow \overline{28}\overline{t} = \overline{20}$ (3). Áp dụng (1) cho (3), ta có $\overline{t} = \overline{3}, \overline{11}, \overline{19}$ và $\overline{27}$, nghĩa là

$\overline{z} = \overline{t} - \overline{23} = \overline{-20}, \overline{-12}, \overline{-4}$ hoặc $\overline{4}$. Vậy $\overline{z} = \overline{4}, \overline{12}, \overline{20}$ hoặc $\overline{28}$ trong $\mathbf{Z}_{32}$.

CÂU 6:

$\forall x, y \in \mathbf{Z}$, đặt $x \mathfrak{R} y \Leftrightarrow \exists k \in \mathbf{Z}, x^2 - y^2 = 8k$ (k phụ thuộc vào x và y)

$\forall x, y \in \mathbf{N}$, đặt $x \gamma y \Leftrightarrow \exists k \in \mathbf{N}, x^2 - y^2 = 8k$ (k phụ thuộc vào x và y)

a) Chứng minh $\mathfrak{R}$ là một quan hệ tương đương trên $\mathbf{Z}$ mà không là quan hệ thứ tự.

b) Chứng minh γ là một quan hệ thứ tự trên $\mathbf{N}$ mà không là quan hệ tương đương.

GIẢI

a) $\mathfrak{R}$ phản xạ vì $\forall x \in \mathbf{Z}, \exists 0 \in \mathbf{Z}, (x^2 - x^2) = 8 \cdot 0$ nên $x \mathfrak{R} x$.

$\mathfrak{R}$ đối xứng vì $\forall x, y \in \mathbf{Z}, x \mathfrak{R} y \Rightarrow \exists k \in \mathbf{Z}, (x^2 - y^2) = 8k \Rightarrow \exists (-k) \in \mathbf{Z}, (y^2 - x^2) = 8(-k) \Rightarrow y \mathfrak{R} x$.

$\mathfrak{R}$ truyền vì $\forall x, y, z \in \mathbf{Z}, (x \mathfrak{R} y \text{ và } y \mathfrak{R} z) \Rightarrow [\exists k, k' \in \mathbf{Z}, (x^2 - y^2) = 8k \text{ và } (y^2 - z^2) = 8k'] \Rightarrow$

$\Rightarrow [\exists (k + k') \in \mathbf{Z}, (x^2 - z^2) = (x^2 - y^2) + (y^2 - z^2) = 8(k + k')] \Rightarrow x \mathfrak{R} z$.

$\mathfrak{R}$ không phản xứng vì $\exists 1, (-1) \in \mathbf{Z}, 1 \mathfrak{R} (-1), (-1) \mathfrak{R} 1$ và $1 \neq -1$.

$[1^2 - (-1)^2 = (-1)^2 - 1^2 = 8 \cdot 0 \text{ với } 0 \in \mathbf{Z}]$.

Vậy $\mathfrak{R}$ là một quan hệ tương đương nhưng không là quan hệ thứ tự trên $\mathbf{Z}$.

b) γ phản xạ vì $\forall x \in \mathbf{N}, \exists 0 \in \mathbf{N}, (x^2 - x^2) = 8 \cdot 0$ nên $x \gamma x$.

γ phản xứng vì $\forall x, y \in \mathbf{N}, (x \gamma y \text{ và } y \gamma x) \Rightarrow [\exists k, k' \in \mathbf{N}, (x^2 - y^2) = 8k \geq 0 \text{ và } (y^2 - x^2) = 8k' \geq 0] \Rightarrow$

$\Rightarrow x^2 - y^2 = 0 \Rightarrow x^2 = y^2 \Rightarrow x = y$.

γ truyền vì $\forall x, y, z \in \mathbf{N}, (x \gamma y \text{ và } y \gamma z) \Rightarrow [\exists k, k' \in \mathbf{N}, (x^2 - y^2) = 8k \text{ và } (y^2 - z^2) = 8k'] \Rightarrow$

$\Rightarrow [\exists (k + k') \in \mathbf{N}, (x^2 - z^2) = (x^2 - y^2) + (y^2 - z^2) = 8(k + k')] \Rightarrow x \gamma z$.

γ không đối xứng vì $\exists 5, 3 \in \mathbf{Z}, 5 \gamma 3$ và $3 \not\gamma 5$

$[5^2 - 3^2 = 8 \cdot 2 \text{ với } 2 \in \mathbf{N} \text{ và } 3^2 - 5^2 = -16 \neq 8k, \forall k \in \mathbf{N}]$.

Vậy γ là một quan hệ thứ tự nhưng không là một quan hệ tương đương trên $\mathbf{N}$.

CÂU 7: Cho $S = \{ 3, 6, 7, 10, 12, 14 \}$.

$\forall x, y \in S$, đặt $x \mathfrak{R} y \Leftrightarrow \exists k \in \mathbb{Z}, x^2 - y^2 = 5k$ (k phụ thuộc vào x và y).

a) Chứng minh $\mathfrak{R}$ là một quan hệ tương đương trên S mà không phải là quan hệ thứ tự.

b) Viết các lớp tương đương do $\mathfrak{R}$ phân hoạch trên S .

GIẢI

a) Làm tương tự như phần a) của **CÂU 6**.

b) $\overline{10} = \{ 10 \}$, $\overline{6} = \{ 6, 14 \}$ (vì $14^2 - 6^2 = 196 - 36 = 160 = 5 \times 32$ nên $14 \mathfrak{R} 6$) và $\overline{3} = \{ 3, 7, 12 \}$

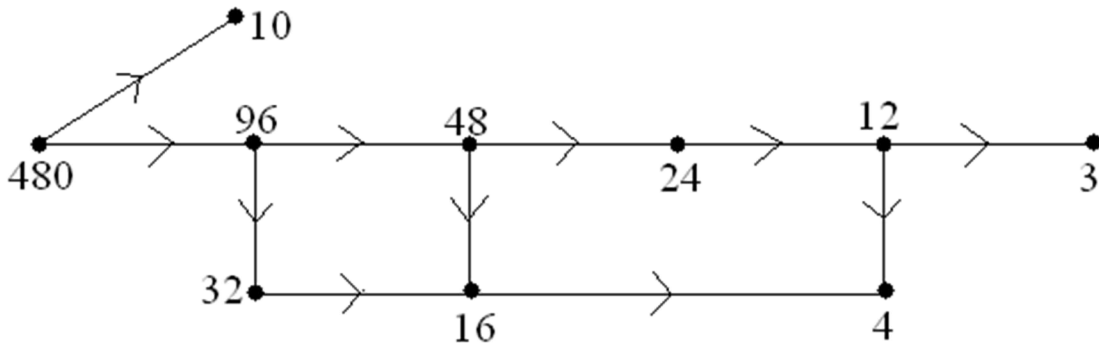
(vì $12^2 - 7^2 = 144 - 49 = 95 = 5 \times 19$ và $7^2 - 3^2 = 49 - 9 = 40 = 5 \times 8$ nên $12 \mathfrak{R} 7$ và $7 \mathfrak{R} 3$).

CÂU 8 : Cho $S = \{ 3, 4, 10, 12, 16, 24, 32, 48, 96, 480 \}$. Xét quan hệ thứ tự $\div$ trên S như sau: $\forall x, y \in S, x \div y \Leftrightarrow x$ là một bội số của y

Vẽ sơ đồ Hasse cho $(S, \div)$ và tìm các phần tử cực tiểu (tối tiểu), cực đại (tối đại), nếu có.

Cho biết $\div$ là thứ tự *toàn phần* hay *bán phần*? Tại sao?

GIẢI

$(S, \div)$

$\min(S, \div) = 480$. Các phần tử tối đại là 3, 4 và 10.

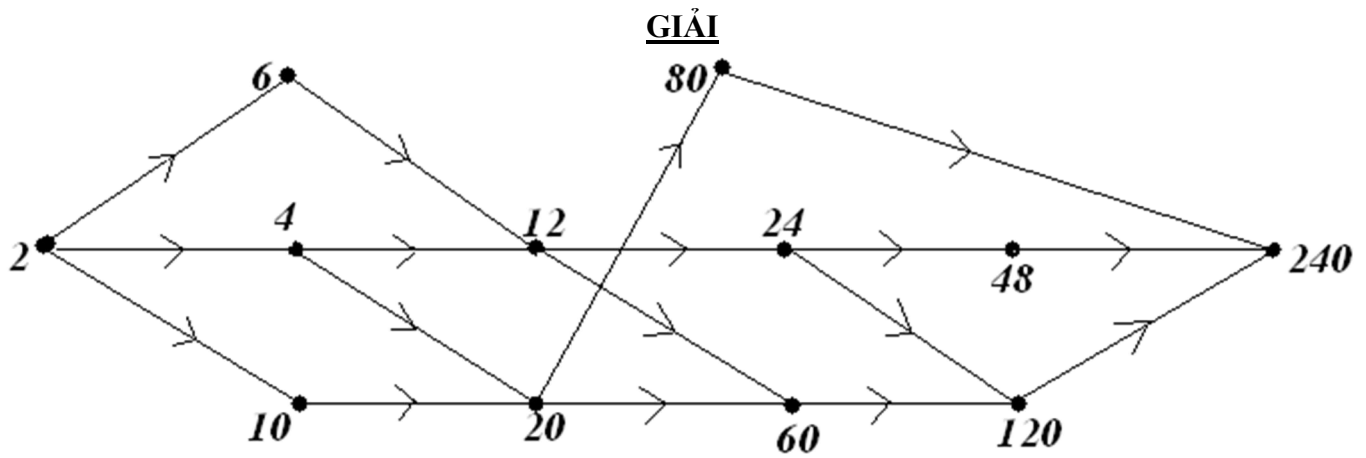
$\div$ là thứ tự bán phần trên S vì $3, 4 \in S$ có $\overline{3:4}$ và $\overline{4:3}$.

CÂU 9: Cho $T = \{ 2, 4, 6, 10, 12, 20, 24, 48, 60, 80, 120, 240 \}$ và quan hệ thứ tự $|$

trên T như sau: $\forall x, y \in T, x | y \Leftrightarrow x$ là một ước số của y .

Vẽ sơ đồ Hasse cho $(T, |)$ và tìm min, max, các phần tử tối tiểu và tối đại (nếu có).

Cho biết $|$ là thứ tự *toàn phần* hay *bán phần*? Tại sao?

(T, |)

$\min(T, |) = 2$ và $\max(T, |) = 240$. | là thứ tự bán phần trên T vì $4, 6 \in T$ có $\overline{4|6}$ và $\overline{6|4}$.

CÂU 10: Ω là một quan hệ tương đương trên $T = \{ \alpha, \beta, \gamma, \delta, \varepsilon, \varphi, \psi, \theta \}$ và Ω phân hoạch T thành 4 lớp tương đương là $\{ \delta \}$, $\{ \beta, \varepsilon \}$, $\{ \gamma, \psi \}$ và $\{ \alpha, \varphi, \theta \}$. Liệt kê tập hợp $\Omega = \{ (u, v) \in T^2 \mid u \Omega v \}$. Ω có phải là một quan hệ thứ tự trên T không? Tại sao?

GIẢI

$\Omega = \{ (\delta, \delta), (\beta, \beta), (\varepsilon, \varepsilon), (\beta, \varepsilon), (\varepsilon, \beta), (\gamma, \gamma), (\psi, \psi), (\gamma, \psi), (\psi, \gamma), (\alpha, \alpha), (\varphi, \varphi), (\theta, \theta), (\alpha, \varphi), (\varphi, \alpha), (\alpha, \theta), (\theta, \alpha), (\varphi, \theta), (\theta, \varphi) \}$.

Ω không phải là một quan hệ thứ tự trên T vì $\exists \beta, \varepsilon \in T, \beta \Omega \varepsilon, \varepsilon \Omega \beta$ và $\beta \neq \varepsilon$.

CÂU 11: Σ là tập hợp các tam giác cân trên mặt phẳng và $\sim$ là quan hệ đồng dạng trên Σ . Chứng minh $\sim$ là một quan hệ tương đương nhưng không phải là quan hệ thứ tự trên Σ .

GIẢI

Hai tam giác cân đồng dạng khi và chỉ khi góc ở đỉnh cân của chúng bằng nhau.

Σ phản xạ $[\forall \alpha \in \Sigma (\alpha \text{ có góc ở đỉnh cân là } \hat{A}), \hat{A} = \hat{A} \text{ nên } \alpha \sim \alpha]$.

Σ đối xứng $[\forall \alpha, \beta \in \Sigma (\alpha \text{ và } \beta \text{ có góc ở đỉnh cân lần lượt là } \hat{A} \text{ và } \hat{B}), \alpha \sim \beta \Rightarrow \hat{A} = \hat{B} \Rightarrow \hat{B} = \hat{A} \text{ nên } \beta \sim \alpha]$.

Σ truyền $[\forall \alpha, \beta, \gamma \in \Sigma (\alpha, \beta \text{ và } \gamma \text{ có góc ở đỉnh cân lần lượt là } \hat{A}, \hat{B} \text{ và } \hat{C}), \begin{cases} \alpha \sim \beta \\ \beta \sim \gamma \end{cases} \Rightarrow (\hat{A} = \hat{B} \text{ và } \hat{B} = \hat{C}) \Rightarrow (\hat{A} = \hat{C}) \Rightarrow (\alpha \sim \gamma)]$.

Σ không phản xứng (hai tam giác đều δ và ε với cạnh lần lượt là 1 và 2 thỏa $\delta \sim \varepsilon$, $\varepsilon \sim \delta$, $\delta \neq \varepsilon$).

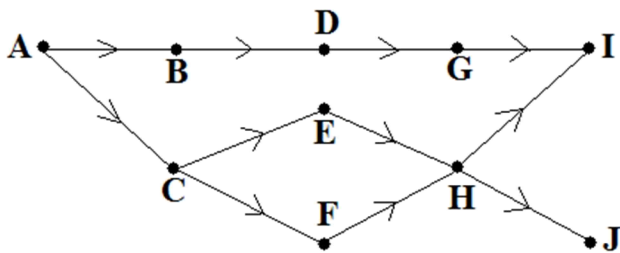
Do đó $\sim$ là một quan hệ tương đương nhưng không phải là quan hệ thứ tự trên Σ .

CÂU 12: Cho $A = \{1\}$, $B = \{1, 2\}$, $C = \{1, 3\}$, $D = \{1, 2, 4\}$, $E = \{1, 3, 5\}$, $F = \{1, 3, 4\}$, $G = \{1, 2, 4, 5\}$, $H = \{1, 3, 4, 5\}$, $I = \{1, 2, 3, 4, 5\}$ và $J = \{1, 3, 4, 5, 6\}$.

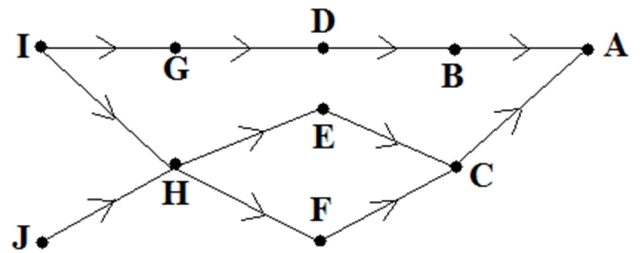
Đặt $\Omega = \{A, B, C, D, E, F, G, H, I, J\}$. Trên Ω , ta có hai quan hệ thứ tự $\subset$ và $\supset$.

Vẽ sơ đồ Hasse cho $(\Omega, \subset)$ và $(\Omega, \supset)$. Sau đó tìm min, max, các phần tử tối tiểu và tối đại của chúng (nếu có). $\subset$ và $\supset$ là thứ tự *toàn phần* hay *bán phần* trên Ω ? Tại sao?

GIẢI

$(\Omega, \subset)$

$(\Omega, \supset)$

$\min(\Omega, \subset) = A$. Tối đại là I và J.

$\max(\Omega, \supset) = A$. Tối tiểu là I và J.

$\subset$ và $\supset$ đều là các thứ tự *bán phần* trên Ω vì $\exists B, C \in \Omega$, $B \not\subset C$ và $C \not\subset B$.

CÂU 13: Cho các số nguyên a và b . Cần quan tâm các vấn đề sau :

* Dùng thuật chia Euclide để tìm $d = (a, b)$ và tìm $r, s \in \mathbb{Z}$ thỏa $d = ra + sb$.

Suy ra $e = [a, b]$ và dạng tối giản của $\frac{a}{b}$ rồi tìm $u, v \in \mathbb{Z}$ thỏa $\frac{1}{e} = \frac{u}{a} + \frac{v}{b}$.

* Phân tích nguyên tố a và b để :

– Tìm $d = (a, b)$, $e = [a, b]$ và dạng tối giản của $\frac{a}{b}$.

– Xét tính nguyên tố cùng nhau của a và b .

– Mô tả và tính số lượng các ước số nguyên (các ước số nguyên âm hoặc dương) của a .

– Cho số nguyên dương b . Mô tả và tính số lượng các ước số nguyên (các ước số nguyên âm hoặc dương) của a sao cho các ước số này phải chia hết cho b .

CÂU 14:

a) Tính tổng $S_n = \sum_{k=0}^n (k+1)(k+2)(-2)^k$ theo $n \geq 0$. Ta có hệ thức đệ qui cấp 1 không thuần nhất

$$S_0 = (0+1)(0+2)(-2)^0 = 2 \text{ và } S_n = S_{n-1} + (n+1)(n+2)(-2)^n, \forall n \geq 1 \text{ (} \lambda = 1 \neq \alpha = -2 \text{)}.$$

b) Tính tổng $T_n = \sum_{k=1}^n (2k-1).3^k$ theo $n \geq 1$. Ta có hệ thức đệ qui cấp 1 không thuần nhất

$$T_1 = (2.1-1)3^1 = 3 \text{ và } T_n = T_{n-1} + (2n-1)3^n, \forall n \geq 2 \text{ (} \lambda = 1 \neq \alpha = 3 \text{)}.$$

c) Tính tổng $U_n = \sum_{k=2}^n (k^3 - 2k^2 + 4k)$ theo $n \geq 2$. Ta có hệ thức đệ qui cấp 1 không thuần nhất

$$U_2 = (2^3 - 2.2^2 + 4.2) = 8 \text{ và } U_n = U_{n-1} + (n^3 - 2n^2 + 4n), \forall n \geq 3 \text{ (} \lambda = 1 = \alpha \text{)}.$$

d) $a_0 = -7$ và $a_{n+1} = -4a_n - 2(-4)^{n+1}(n-2)$, $\forall n \geq 0$ ($\lambda = -4 = \alpha$).

e) $a_1 = -13$, $a_2 = 50$ và $a_{n+2} = -7a_{n+1} - 10a_n + (40n-1).3^n$, $\forall n \geq 1$ [$f(\alpha) \neq 0$].

f) $a_0 = 3$, $a_1 = -5$ và $a_n = 2a_{n-1} + 3a_{n-2} + 8(-1)^{n+1}$, $\forall n \geq 2$ [$f(\alpha) = 0 \neq f'(\alpha)$].

g) $a_2 = -28$, $a_3 = -149$ và $a_{n+1} = 2a_n - a_{n-1} - 12n^2 - 24n + 4$, $\forall n \geq 3$ [$f(\alpha) = 0 = f'(\alpha)$].

CÂU 15: Giả sử vào tháng 1 năm 2024 dân số nước X là 100 triệu người. Sau mỗi năm, dân số nước X được tính lại như sau : lấy 110% của dân số năm trước (do dân số tăng tự nhiên) cộng thêm với 100.000 người nước ngoài đến nước X định cư hàng năm. Hỏi đến năm 2044 dân số của nước X là bao nhiêu ?

GIẢI

$\forall n \geq 2024$, đặt a_n = dân số nước X vào năm thứ n (đơn vị triệu người).

Khi đó $a_{2024} = 100$ và $a_{n+1} = \frac{11}{10}a_n + 0,1$, $\forall n \geq 2024$. Đây là hệ thức đệ qui cấp 1 không thuần nhất với

$\lambda = 11/10$ và $0,1 = \varphi_0(n)\alpha^n$ với $\varphi_0(n) = 1$ và $\alpha = 1$. Giải hệ thức này để tìm trực tiếp a_n ($n \geq 2024$).

Từ đó tính ra a_{2044} .
